

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΣΤΤΑ κ. ΧΑΡΗ ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ, 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2024

Έντιμε, Υπουργέ, κύριοι Βουλευτές και Εκπρόσωποι κομμάτων, φίλε Πρόεδρε του ΚΕΒΕ, εκπρόσωποι των τουριστικών φορέων και συνδέσμων, εκπρόσωποι των ΜΜΕ αγαπητοί συνάδελφοι μέλη του ΑΣΤΤΑ, φίλες και φίλοι,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που σας καλωσορίζουμε στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Τουριστικών Πρακτόρων Κύπρου που φέτος συμπληρώνει 70 χρόνια ζωής και επιτυχημένης προσφοράς στα τουριστικά δρόμενα της Κύπρου.

Η φετινή συνέλευση μας γίνεται σε μια περίοδο με σημαντικές και συνεχιζόμενες προκλήσεις – θα ήταν άλλωστε εξαίρεση εάν όλα κυλούσαν ομαλά. Παρόλα ταύτα οι επιδόσεις τόσο στον Εισερχόμενο όσο και στον Εξερχόμενο τουρισμό κατά το 2023 ήταν από ενθαρρυντικές μέχρι και εξαιρετικές.

Το 2023

Σε παγκόσμιο επίπεδο με βάση τις αναλύσεις της "Statista" σε συνεργασία με το "World Travel & Tourism Council" οι αφίξεις ανά τον κόσμο δεν έφτασαν τους αριθμούς του 2019 με την μικρότερη απόκλιση να εμφανίζεται στην Ευρώπη. Παρόμοια συμπεριφορά επέδειξε και ο Εισερχόμενος τουρισμός στην Κύπρο σε αντίθεση με τον εξερχόμενο όπου είχαμε χρονιά ρεκόρ.

Από τις ίδιες αναλύσεις προκύπτει ότι η συνδρομή του τουρισμού στην οικονομία της χώρας μας ήταν της τάξης του 12.9% του ΑΕΠ σε σχέση με 13.5% το 2019 κατατάσσοντας την Κύπρο στην 6^η θέση εντός ΕΕ στην συγκεκριμένη κατάταξη πίσω από την Κροατία, την Πορτογαλία, την Ελλάδα την Ισπανία και την Μάλτα. Η Ελλάδα και η Μάλτα επίσης είχαν μικρή μείωση του ποσοστού σε σχέση με το 2019.

Σαφέστατα οι επίδοση της Κύπρου ήταν σε γενικές γραμμές καλή και ενθαρρυντική αν αναλογιστούμε και τα ιδιαίτερα δεδομένα μας π.χ. την μεγάλη μερίδα τουριστών (εξάρτηση) που είχαμε από την Ρωσική αγορά. Δεν παύει όμως η Κύπρος να είναι η μόνη χώρα από αυτές που ανάφερα (έχουν την μεγαλύτερη συνδρομή από τον τουρισμό στο ΑΕΠ τους) όπου οι επιδόσεις (τουλάχιστον σε αφίξεις) το 2023 δεν ξεπέρασαν το 2019 – σε αντίθεση με τον εξερχόμενο τουρισμό μας.

Έγιναν πολλά τα τελευταία χρόνια και σε καμία περίπτωση δεν θέλω να περάσω μήνυμα αρνητικότητας. Θα πρέπει όμως να είμαστε πραγματιστές για να μπορέσουμε να διαμορφώσουμε το μέλλον και να αγγίξουμε τις πραγματικές μας δυνατότητες.

Το παρελθόν είναι για να μαθαίνουμε και να αξιολογούμε τις επιδόσεις μας και να εντοπίζουμε τις αδυναμίες μας.

ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Κατά το 2023 είδαμε μικρές αγορές να μεγαλώνουν (κάτι το οποίο ξεκίνησε από το 2022) και να καλύπτουν το κενό της Ρωσικής αγοράς με αποτέλεσμα να έχουμε καλύτερη «διασπορά» αγορών και θα πρέπει να δώσουμε τα εύσημα στο Υφυπουργείο Τουρισμού, στο Υπουργείο Μεταφορών, την Hermes ως επίσης και τους υπόλοιπους φορείς του τουρισμού συμπεριλαμβανομένου βεβαίως και του ACTTA οι οποίοι με τις πρωτοβουλίες τους έφεραν το αποτέλεσμα αυτό. Να σημειώσω σε αυτό το σημείο ότι πρόσφατη έρευνα του Συνδέσμου κατέδειξε ότι σχεδόν το 70% των τουριστών που ήρθαν το 2023 στο νησί μας για σκοπούς αναψυχής ήταν μέσω των γραφείων εισερχόμενου τουρισμού.

Ταυτόχρονα και για να είμαστε ειλικρινείς θεωρώ ότι η επίτευξη του στρατηγικού στόχου για λιγότερη εξάρτηση από 1-2 αγορές ουσιαστικά προέκυψε εξ ανάγκης και όχι από προγραμματισμό.

Θέλω να σταθώ σε κάποιες θεμελιώδεις αλλά και διαχρονικές αδυναμίες της τουριστικής μας βιομηχανίας. Όχι για να κρίνουμε ή να μηδενίσουμε αλλά για να προτείνουμε λύσεις.

Πέντε βασικές πτυχές/αδυναμίες (διαχρονικές):

1. Συνδεσιμότητα
2. Λειτουργικά κόστη
3. Έλλειψης προσωπικού
4. **Εποχικότητα** – που επηρεάζει άμεσα και έμμεσα και τις τρεις πρώτες πτυχές
5. Κατεχόμενα – αθέμητος ανταγωνισμός

Η **συνδεσιμότητα** σαφώς και έχει καλυτερεύσει σημαντικά παρά το γεγονός ότι παραμένει εποχική και ότι σε κάποιες περιπτώσεις δεν έχει την αναμενόμενη συνδρομή στην τουριστική μας βιομηχανία. Ενδεικτικά, και σε αυτό ευθύνη σίγουρα έχει και η αδύνατη προώθηση της Κύπρου στην συγκεκριμένη αγορά, να αναφέρω ότι ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ιταλία έχει αυξηθεί τα τελευταία 10 χρόνια κατά 58% ενώ ο εξερχόμενος 225% σε σημείο που ο εξερχόμενος είναι υπερδιπλάσιος του εισερχόμενου.

Χαιρετίζουμε την **αύξηση κονδυλίων προς το Υφυπουργείο Τουρισμού** (κάτι που και ο Σύνδεσμος υποστήριζε διαχρονικά) και προσβλέπουμε στην **στοχευμένη χρήση** των πόρων αυτών. Η επικέντρωση σε συγκεκριμένες αγορές, σε επιλεγμένα είδη εναλλακτικού τουρισμού και γενικά η στοχευμένη προώθηση και ανάπτυξη, με μαθηματική ακρίβεια θα

φέρει καλύτερα αποτελέσματα. Οι πόροι είναι περιορισμένοι και οι υποδομές μας συγκεκριμένες και δεν είμαστε έτοιμοι για όλους και για όλα.

Επικέντρωση και στην Χειμερινή περίοδο (Νοεμβρίου – Μαρτίου) όπου παρά τις προσπάθειες και το διαχρονικό στρατηγικό στόχο τα αποτελέσματα είναι περιορισμένα. Το 2004 ο χειμερινός τουρισμός αντιστοιχούσε σε 16.7% του συνόλου. Το 2013 έπεσε στο 13.1% και το 2023 έφτασε το 17.6% δηλ. ούτε μια ποσοστιαία μονάδα πάνω από το 2004. Χαιρετίζουμε τα νέα σχέδια της κυβέρνησης προς τον σκοπό αυτό και ας μην συμπεριλαμβάνουν τα Ταξιδιωτικά Γραφεία παρά τις υποσχέσεις του παρελθόντος, προσβλέπουμε όμως ταυτόχρονα σε πιο δραστικά μέτρα και καινοτόμες αποφάσεις και σε γρηγορότερους ρυθμούς υλοποίησης.

Αγαπητοί συνάδελφοι, φίλες και φίλοι,

Για να πετύχουμε κάτι διαφορετικό, κάτι καλύτερο θα πρέπει να λειτουργήσουμε διαφορετικά. Προς τον σκοπό αυτό ο Σύνδεσμος έχει υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις. Επιπρόσθετα ο ΑΣΤΤΑ έχει προτείνει τη δημιουργία μικρών και ευέλικτων επιτροπών που σε προκαθορισμένο χρονικό πλαίσιο να μελετήσουν και να υποβάλουν νέες ιδέες και προτάσεις για την επίλυση/ανάπτυξη των κυριότερων αδυναμιών μας στις οποίες αναφέρθηκα πιο πάνω. Οι προτάσεις θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες και να αναφέρονται και στο **ΠΩΣ** – Εκεί είναι που συχνά υστερούμε. Πως δηλαδή θα κάνουμε την **Θεωρία, Πρακτική !**

Επιπρόσθετα ο Σύνδεσμος έχει υποβάλει προτάσεις για εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις μεταφορές αλλά και τους ξεναγούς καθώς οι υφιστάμενες νομοθεσίες δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν τα καλός νοούμενα της βιομηχανίας μας και δημιουργούν αρνητικές στρεβλώσεις που καταλήγουν σε υποβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών και αύξησης του κόστους. Ακριβώς αντίθετα με τον στρατηγικό προσανατολισμό μας.

Δεν μπορώ παρά να σταθώ και σε κάποια άλλα πολύ σημαντικά θέματα που ήδη επηρεάζουν την βιομηχανία και σαφέστατα θα συνεχίσουν να μας απασχολούν όλο και περισσότερο. Μην ξεχνάμε ότι τα πάντα τη σήμερα ημέρα μεταφέρονται και εξαπλώνονται ραγδαία (ειδικά τα αρνητικά).

- Τα θέματα περιβάλλοντος και η κλιματική αλλαγή έχουν αρχίσει να μας επηρεάζουν και αν δεν ενσκήψουμε άμεσα και με πάσα σοβαρότητα να είστε σίγουροι ότι θα έχουμε σημαντικές απώλειες πολύ πιο σύντομα από ότι κάποιοι μπορεί να αναμένουν.

- Η ηχορύπανση, η οπτική ρύπανση αλλά και η καθαριότητα σε πολλούς χώρους θα πρέπει να αντιμετωπισθούν – είναι και θέμα κουλτούρας, αλλά όχι μόνο.
- Τα πολεοδομικά κριτήρια (ή η έλλειψη/χαλαρότητα σε αυτά) και το αποτέλεσμα στον χαρακτήρα των τουριστικών μας περιοχών δεν μπορεί και δεν πρέπει να υποβαθμίζονται.
- Ο υπερ-τουρισμός δεν μας έχει αγγίξει άμεσα ακόμα αλλά έχω την αίσθηση ότι δεν είμαστε μακριά.
- Η τεχνολογία θα συνεχίσει να επηρεάζει την βιομηχανία σε σημαντικό βαθμό και από πολλές σκοπιές. Παρά το γεγονός ότι δεν είμαι σε θέση να σας πω πώς, με πάσα βεβαιότητα μπορώ να πω ότι και η Τεχνίτη Νοημοσύνη θα επηρεάσει τη βιομηχανία.
- Η παρανομία δίνει και παίρνει. Οι πάντες σχεδόν προσφέρουν υπηρεσίες τουριστικού γραφείου εκμεταλλευόμενοι τα μέσα μαζικής δικτύωσης και όχι μόνο.

Κυρίες και κύριοι,

Είμαστε σε εποχή όπου πρέπει να πάρουμε και να εφαρμόσουμε αποφάσεις. Δεν υπάρχουν περιθώρια για ολιγωρία. Ο τουρισμός δεν είναι δεδομένος και ο ανταγωνισμός τρέχει...

ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η παρανομία εδραιώνεται δυστυχώς και στον εξερχόμενο τουρισμό με μεμονωμένα άτομα, οργανωμένα σύνολα αλλά οργανισμούς να διοργανώνουν ταξίδια.

Οι Διοργανωτές Ταξιδίων διέπονται από ιδιαίτερα αυστηρή νομοθεσία σε αντίθεση με τις αεροπορικές εταιρείες με αποτέλεσμα πολλές φορές την διαφορά που προκύπτει να την επωμίζεται αδικώς ο Διοργανωτής.

Ταυτόχρονα, η σχετική νομοθεσία της Κύπρου, εξαντλεί την αυστηρότητά της σε σημείο που δεν συνάδει με τις πραγματικότητες της χώρας π.χ. στο ποσό που ένας ΔΤ οφείλει να εξασφαλίζει (μέσω ασφάλειας ή εγγύησης) για ενδεχόμενο αφερεγγυότητας.

Ως ΑCTTA ετοιμάζουμε συγκεκριμένες προτάσεις ούτως ώστε οι καταναλωτές να είναι πλήρως καλυμμένοι αλλά ταυτόχρονα οι ΔΤ να μην επωμίζονται αχρείαστα και παράλογα έξοδα.

Προς τον σκοπό αυτό είμαστε σε επαφή με τα αρμόδια Υπουργεία του Υπ. ΕΕΒ και πριν το τέλος του έτους θα υποβάλουμε τις προτάσεις μας.

Και εδώ χρειάζονται τομές και αποφάσεις εάν θέλουμε να διατηρήσουμε έστω κάποια ανταγωνιστικότητα καθώς δεν είναι μυστικό ότι ο κλάδος έχει επηρεαστεί σημαντικά από την εξέλιξη της τεχνολογίας την τελευταία εικοσαετία.

Θα σημειώσω όμως, ότι η περίοδος της πανδημίας έφερε πολύ κόσμο πίσω στα Ταξιδιωτικά Γραφεία καθώς αντιλήφθηκαν ότι οι υπηρεσίες ενός εξειδικευμένου ατόμου με εμπειρία και γνώσεις είναι ανεκτίμητες και συμφέρουν όταν κάτι δεν πάει όπως το προγραμματίζαμε.

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Το παρελθόν δεν αλλάζει. Ας επικεντρωθούμε στο μέλλον.

Καλώ όλους τους εμπλεκόμενους φορείς μαζί αλλά και ο καθένας χωριστά, να αναλάβουν **άμεσα** δράσεις και πρωτοβουλίες και στη βάση μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού να τολμήσουν να επιφέρουν αλλαγές, να επενδύσουν στο προϊόν και τις υπηρεσίες που προσφέρουμε.

Θα πρέπει να γίνουμε πιο ευέλικτοι, πιο γρήγοροι και πιο αποδοτικοί και πιο αποφασιστικοί και οι στόχοι μας δεν θα πρέπει να είναι ιστορικά ρεκόρ αλλά η πραγματικές δυνατότητες της βιομηχανίας μας.

Ο ΑCΤΤΑ, όπως πάντα, θα στηρίξει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες που απώτερο στόχο θα έχουν την ορθολογιστική ανάπτυξη της βιομηχανίας μας και θα συνεχίσει να υποβάλλει προτάσεις προς τον σκοπό αυτό.

Ολοκληρώνοντας, θέλω να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς τον Υφυπουργό Τουρισμού, τον ΓΔ και τα στελέχη του Υφυπουργείου για τη στενή και αγαστή συνεργασία που διατηρούμε. Επίσης να ευχαριστήσω τους Υπουργούς και τις διευθύνσεις του Υπουργείου Μεταφορών και του Υπουργείου Ενέργειας Εμπορείου και Βιομηχανίας και την Υπηρεσία καταναλωτή με την οποία είμαστε σε τακτική και στενή επαφή ως επίσης τους προέδρους και τα μέλη των αντίστοιχων επιτροπών της Βουλής που είναι πάντα πρόθυμοι να μας ακούσουν και να ενημερωθούν για τα θέματα που αφορούν τον κλάδο.

Ευχαριστίες εκφράζω και προς τις διοικήσεις και διευθύνσεις του ΚΕΒΕ και των επαγγελματικών Συνδέσμων του κλάδου καθώς επίσης τους συναδέλφους μέλη του συνδέσμου, τα μέλη του Διοικητικού μας Συμβουλίου (νυν και πρώην) και φυσικά το προσωπικό μας και τους εξωτερικούς μας συνεργάτες.

Σας ευχαριστώ πολύ και εύχομαι καλές γιορτές